

тільки фахівців випускаючих кафедр, але й викладачів, що забезпечують базову підготовку студентів. Це дає змогу адаптувати плани до Європейських стандартів, задовільнити вимоги укрупнення навчальних курсів та модулів, узгодити зміст їх розділів та оптимізувати послідовність вивчення. В ОДЕУ кафедрами економічної кібернетики та обчислювальної техніки і інформаційних систем в економіці була зроблена робота щодо оптимізації блоків дисциплін, які пов'язані із комп'ютерною та математичною підготовкою економістів різних напрямків спеціалізації. При цьому робота проводилася за схемою „Зверху – донизу”, виходячи з вимоги „Що повинен знати”, „Що повинен вміти”, „Які повинні бути компетенції” повинен мати фахівець певного профілю, якими математичними методами та якими програмними засобами та яким інструментарієм він повинен володіти після вивчення того чи іншого модулю. Практика останніх років показала, що в учбових планах по багатьох дисциплінах кількість лекцій зменшується, проте зростає час, що відводиться для СРС. Завдання викладача – не тільки планувати, контролювати й оцінювати її ефективність, але й забезпечити методичне забезпечення: чіткі та якісні індивідуальні завдання та застосування сучасних технологій спілкування із студентами. Таким чином, модернізація технології навчання у ВНЗ повинне оптимізувати усі складові системи - організаційні, інформаційні та методичні. Якість підготовки фахівців у ВНЗ значною мірою визначається як змістом навчання, так і сучасними НІТ, що постійно й динамічно змінюються.

Т.Й. Буда, викладач

Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ОСНОВА УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ

Важливою функцією освіти молоді України є підготовка її до мінливих умов розвитку ринкової економіки, більш відкритого демократичного суспільства, значних коливань кон'юктури ринку праці, високого рівня безробіття. Для того щоб повною мірою відповідати новим вимогам, система освіти має перебороти ряд об'єктивних труднощів і суперечностей – недостатність фінансування, необхідність істотних змін в інституціональних структурах, спеціалізації, запровадження нових освітніх технологій тощо.

За роки незалежності в Україні зроблено суттєві кроки у розвитку національної системи освіти та демократизації освітянської діяльності. До них можна віднести:

- розробку нової законодавчої бази галузі;
- створення нових підручників та навчальних посібників для загальноосвітніх навчальних закладів (за роки незалежності їх видано понад 700 назв);
- оновлення змісту освіти, насамперед у соціогуманітарній сфері, варіативність мережі навчальних закладів, освітньо-професійних програм.

Стрижнем реформування освітньої галузі є модернізація змісту освіти, в основу якої покладено принцип доцільності та соціокультурної цінності знань про людину, природу і суспільство.

У закладах освіти впроваджується чимало вітчизняних і зарубіжних технологій. Впровадження нових технологій неможливе без відповідних підручників. За роки незалежності в Україні створено власну систему підручників, що дало можливість відмовитися від використання перекладних навчальних видань

У попередні десятиліття внаслідок непродуманої політики значна частина регіонів країни (10 областей) не мала своїх потужних наукових центрів та наукових шкіл, а кількість студентів вузів становила 100 осіб на 10 тис. населення, притому, що такі наукові центри, як Київ, Харків, Дніпропетровськ, Львів та Одеса, сконцентрували 70% вчених України, а в вузах навчалось по 220-300 осіб на кожні 10 тис. населення. В останні роки на виправлення цієї помилки поступово здійснюється регіональна та фахова оптимізація мережі вищих навчальних закладів з урахуванням етнічної, демографічної, соціально-економічної ситуації, інфраструктури виробничої та невиробничої сфер, потреб ринку праці не лише в Україні в цілому, але й кожного регіону зокрема.

Проблема працевлаштування фахівців з вищою економічною освітою є однією з найгостріших проблем сьогодення. Значне поширення мережі вищих навчальних закладів різних форм власності, які здійснюють підготовку економістів, створило умови для перевипуску як у кількісному, так і структурному плані. За висновками багатьох досліджень ринку праці в Україні можна констатувати, що:

- значна чисельність випускників з вищою економічною освітою (30-40%) працевлаштовується самостійно, переважно не за спеціальністю і протягом 2-3 років втрачають кваліфікацію;
- підприємства і установи економічно не зацікавлені в підготовці фахівців, повністю ухиляються від спільної діяльності з вищими на-

вчальними закладами у цьому напрямку, оскільки відсутні дієві нормативні документи, які повинні бути основою взаємодії цих закладів і роботодавців;

- на ринку праці економістів, перш за все, користуються попитом висококваліфіковані фахівці обов'язково з досвідом роботи в тому чи іншому сегменті ринку, тобто значно підвищились вимоги роботодавців до якості освіти фахівців;

- відсутні ефективні механізми, які забезпечують взаємозв'язок між ринком праці і ринком освітніх послуг (системи моніторингу, сучасні методики прогнозування потреб у фахівцях, наявність координаційних угруповань тощо);

- завищена самооцінка власного професійно - кваліфікаційного рівня у значної кількості випускників і відповідного очікування досить високого рівня заробітної плати унеможлиблює їх швидке працевлаштування;

- погрожуючою виявляється тенденція міграції висококваліфікованих фахівців за межі держави, що значно зменшує інтелектуальний потенціал країни.

Таким чином, можна стверджувати, що створення системи сприяння працевлаштуванню випускників ВНЗ і їх адаптації до ринку праці дозволить підвищити рівень соціально корисної віддачі системи вищої освіти (в тому числі і економічної), створить умови для професійного розвитку молодих фахівців, знизить рівень соціальної напруги на ринку праці.

Л.І. Білоусова, канд. фіз.-мат. наук, професор,
Л.Е. Гризун, канд. пед. наук, доцент,
Lgr@mail.ru

Харківський національний педагогічний університет
ім. Г.С. Сковороди, м. Харків

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОДУЛЬНОГО СТРУКТУРУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освіта України сьогодні знаходиться на етапі практичного впровадження ідей Болонського процесу. Основним напрямком реформування вищої освіти у цьому контексті є організація кредитно-модульної системи підготовки фахівців, що аналогічна європейській кредитно-трансферній системі. Слід зазначити, що впровадження ідей кредитно-модульного навчання відбувається в період розбудови нової парадигми освіти, однією із головних засад якої вчені називають між-